

U povodu tematskog broja

Skoro su dvije decenije prošle otkako je svijet upozoren na stanje i uvjete u kojima živi i s kojima će se susresti u skoroj budućnosti. Novi ugao promatranja svjetskih problema i sudbine čovjekovog čikosa porukama iz Mentrona (1971) i deklaracijom Dai Donga iz Stoc-kholma (1972) otvorio je novu stranicu svjetske povijesti. Koliko je ona — naša povijest — do sada uspješna možemo se sami osvjedočiti. Nedvojbeno je pak to da su protekle godine zabilježile porast angažmana razvijenih i nerazvijenih zemalja, različitih institucija na svjetskoj i nacionalnoj razini, kao i nastojanja brojnih znanstvenih i javnih radnika različitih znanosti, teorijskih orijentacija i osobnih uvjerenja na utvrđivanju glavnih problema i načina njihovog rješavanja. Paralelno s tim budi se novi duh moderne epohe koji zahtijeva temeljitu valorizaciju »smjera« ljudske povijesti i načina njegove prisutnosti u materijalnom i duhovnom smislu. I nove odgovore o budućnosti. Time nije nestalo optimizma, ali nije zavladao niti pesimizam. Bjelodano je ipak to da je povijesna igra s kartom budućnosti gotovo jednako uložila mogućnosti katastrofe kao i općeg mira i prosperiteta. S jedne strane čovjek ulaže velike napore da savlada bijedu, glad, nepismenost, bolesti a s druge strane otvaraju se nove ratne igre koje svojim posljedicama prijetu uništavanjem ne samo pretpostavki za bolji život nego i njegovom uništenju.

I naša stvarnost, nažalost, nije mnogo blistavija, unatoč svim željama za njenom promjenom u smjeru sigurnije ekološke sutrašnjice. To trajno inspirira našu znanost, kao i odgovorne institucije, da sa svom ozbiljnošću odgovore na pitanje gdje smo danas a gdje (možemo) ćemo biti sutra. Sociologija, iako relativno kasno organizirana u ekološkoj misli, nastoji pridonijeti probijanju puta i krčenju duhovnog korova u socijalnoekološkoj stvarnosti i duhovnosti. Dio toga je i ovaj tematski broj časopisa.

Tekstovi u ovom broju ukazuju na potencijalne i stvarne probleme i konflikte u ekološkoj domeni i ljudskoj praksi, kako u teorijskom tako i u empirijskom pogledu. Premda nemaju identično teorijsko ishodište, imaju zajedničko nastojanje da se stanje mijenja. U njima se oslikavaju različiti problemi i teme: od najkonkretnijih rezultata socioloških istraživanja stavova, mišljenja i latentnih struktura svijesti i orijentacija (nastalih u različitim empirijskim istraživanjima i sredinama), preko problema strategija zaštite i društvenog razvoja do pitanja putova, sudbine i obilježja budućeg društva. Dio tih tekstova potiče sa Sociološke ljetne škole u Crikvenici 1990. godine (»Ekološki i sociokulturni razvoj«^{*}) a drugi dio je rezultat kontinuiranog rada na znanstvenoistraživačkim projektima Zavoda za sociologiju (»Ekološki aspekti razvoja« 1986—1990. i »Socijalnoekološki aspekti razvoja« 1991).

Objavlivanjem tematskog broja »Revija za sociologiju« nastoji dati svoj prilog promicanju socioloških istraživanja okoline i socijalnoekološke misli.

Ivan Cifrić

* Dio tekstova objavljen u zborniku Biblioteke »Revije za sociologiju« pod nazivom »U susret ekološkom društvu« 1990. godine.